

ESF VAHENDITEST RAHASTATAVA TÄISKASVANUTE TÄIENDUSKOOLITUSE ÕPPEKAVA

1. Üldandmed

Õppeasutus:	Valgamaa Kutseõppekeskus
Õppekava nimetus: (venekeelsetel kursustel nii eesti kui vene keeles):	Puudega lapse tugiisiku pädevused alushariduses
Õppekavarühm: (täiendus- koolituse standardi järgi)	Lastehoid ja teenused noortele
Õppekeel:	eesti keel

2. Koolituse sihtgrupp ja õpiväljundid

Sihtrühm ja selle kirjeldus ning õppe alustamise nõuded. *Ära märkida milliste erialaoskuste, haridustaseme või vanusegrupi inimestele koolitus on mõeldud ning milline on optimaalne grupi suurus; ära tuua kas ja millised on nõuded õpingute alustamiseks.*

Koolitus on suunatud täiskasvanutele, kes töötavad või soovivad töötada **tugiisikutena** alushariduses, toetades puudega lapsi ja abistades õpetajaid. Koolitus keskendub **puudega laste toetamisele** ja kaasava hariduse põhimõtete rakendamisele hariduskeskkonnas.

Prioriteetsed sihtrühmad:

1. **Erialase tasemehariduseta täiskasvanud**, kes töötavad õpetaja abide või tugiisikutena, kuid vajavad lisapädevusi, et tõhusamalt toetada puudega lapsi alushariduses.
2. **Keskhariduseta täiskasvanud**, kes on huvitatud tugiisiku ametist alushariduses ja soovivad omandada praktilisi oskusi puudega laste abistamiseks.
3. **Aegunud oskustega täiskasvanud**, kellel on varasem kogemus töötada tugiisiku või õpetaja abina, kuid kes vajavad kaasaegseid teadmisi ja oskusi kaasava hariduse nõuete täitmiseks.

Vanusegrupp:

- Koolitus on suunatud **täiskasvanud õppijatele alates 18. eluaastast**, kellel on soov täiendada oma tööalaseid oskusi tugiisiku ametis või alustada tööd selles valdkonnas.

Optimaalne grupi suurus:

- **Grupi optimaalne suurus on 10 õppijat**, et tagada piisav individuaalne juhendamine ja praktiliste oskuste arendamine.

Õppe alustamise nõuded

- **Haridustaseme nõuded:** Koolitus on avatud täiskasvanutele, kellel puudub erialane tasemeharidus. Koolitus on eriti sobiv neile, kes töötavad juba haridussüsteemis, kuid vajavad ametlikku kvalifikatsiooni tugiisikuna töötamiseks.
- **Töökogemuse nõuded:** Varasem kogemus puudega lastega töötamisel ei ole nõutud, kuid soovituslik. Koolitus sobib ka algajatele, kes soovivad alustada tugiisiku tööd alushariduses.
- **Motivatsioon:** Õppijatel peaks olema motivatsioon arendada oma oskusi puudega laste toetamisel, pakkuda igapäevast tuge ja rakendada kaasava hariduse põhimõtteid.

Õpiväljundid. Õpiväljundid kirjeldatakse kompetentsidena, mis täpsustavad, millised teadmised, oskused ja hoiakud peab õppija omandama õppeprotsessi lõpuks.

Õpiväljundid

1. **Tunneb puudega laste erivajadusi ja oskab kohandada tegevusi vastavalt lapse individuaalsetele vajadustele**
  - Õppija omab teadmisi erinevate puuetega laste eripäradest ja oskab neid arvesse võtta õppetegevuste planeerimisel ja läbiviimisel alushariduses.
2. **Rakendab kaasava hariduse põhimõtteid alushariduses**
  - Õppija oskab kohandada õppetegevusi ja keskkonda kaasava hariduse põhimõtete järgi, et tagada puudega laste osalemine õppeprotsessis ja nende individuaalsete vajaduste arvestamine.
3. **Loob turvalise ja toetava õpikeskkonna puudega lastele**
  - Õppija tagab puudega laste turvalisuse ja heaolu alushariduse keskkonnas, rakendades asjakohaseid meetodeid ja kohandusi, mis toetavad lapse arengut ja osalemist rühmategevustes.
4. **Suhtleb ja teeb koostööd õpetajate, tugispetsialistide ja lapsevanematega puudega laste toetamiseks**
  - Õppija omab oskusi ja hoiakuid, mis on vajalikud tõhusaks koostööks õpetajate, tugispetsialistide ja lapsevanematega, et tagada lapse individuaalsete arendusplaanide elluviimine.
5. **Toetab puudega lapse sotsiaalset ja emotsionaalset arengut läbi igapäevaste tegevuste**
  - Õppija oskab juhendada ja suunata puudega last igapäevastes tegevustes, aidates kaasa tema sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arendamisele.
6. **Oskab lahendada probleemolukordi ja pakkuda emotsionaalset tuge puudega lapsele ja tema perele**
  - Õppija oskab pakkuda emotsionaalset tuge ja lahendada keerulisi olukordi puudega laste ja nende peredega, toetades lapse ja pere toimetulekut hariduskeskkonnas.

Õpiväljundite seos kutsestandardi või tasemeõppe õppekavaga. *Tuua ära vastav kutsestandard ning numbriline viide konkreetsetele kompetentsidele, mida saavutatakse.*

Koolituse õpiväljundid toetavad **Lapsehoidja tase 4** kutsestandardi kompetentside saavutamist.

Tunneb puudega laste erivajadusi ja oskab kohandada tegevusi vastavalt lapse individuaalsetele vajadustele

Seos kutsestandardi kompetentsiga:

• **Tunneb puudega laste erivajadusi ja oskab kohandada tegevusi vastavalt lapse individuaalsetele vajadustele**

• *Seos kutsestandardi kompetentsiga:*

- **B.2.6 Erivajadusega lapse hoidmine:** Tunneb erivajadusi ja kohandab tegevusi vastavalt lapse individuaalsetele vajadustele, tagades toetuse ja juhendamise.

• **Rakendab kaasava hariduse põhimõtteid alushariduses**

• *Seos kutsestandardi kompetentsiga:*

- **B.2.6 Erivajadusega lapse hoidmine:** Rakendab kaasava hariduse põhimõtteid ja kohandab õpikeskkonda, et toetada puudega lapse kaasamist õppeprotsessi.

• **Loob turvalise ja toetava õpikeskkonna puudega lastele**

• *Seos kutsestandardi kompetentsiga:*

- **B.2.1 Lapse kasvukeskkonna toetamine:** Tagab lapse turvalisuse ja toetava keskkonna loomise alushariduse kontekstis.

• **Suhtleb ja teeb koostööd õpetajate, tugispetsialistide ja lapsevanematega puudega laste toetamiseks**

• *Seos kutsestandardi kompetentsiga:*

- **B.2.5 Koostöö lapsevanema/hooldajaga:** Suudab teha tõhusat koostööd lapse toetamiseks, kaasates lapsevanemaid ja teisi spetsialiste.

• **Toetab puudega lapse sotsiaalset ja emotsionaalset arengut läbi igapäevaste tegevuste**

• *Seos kutsestandardi kompetentsiga:*

- **B.2.2 Lapse arengu toetamine:** Toetab lapse sotsiaalset ja emotsionaalset arengut, juhendades ja suunates lapse igapäevastegevusi.

• **Oskab lahendada probleemolukordi ja pakkuda emotsionaalset tuge puudega lapsele ja tema perele**

- *Seos kutsestandardi kompetentsiga:*
  - **B.2.4 Lapse tervise edendamine:** Tagab lapse heaolu ja pakub vajalikku emotsionaalset tuge probleemolukordade lahendamiseks.

3. Koolituse maht

Koolituse kogumaht akadeemilistes tundides:	24
Kontaktõppe maht akadeemilistes tundides:	24
sh auditoorse töö maht akadeemilistes tundides: (õpe loengu, seminari või muus koolis määratud vormis)	16
sh praktilise töö maht akadeemilistes tundides: (õpitud teadmiste ja oskuste rakendamine õppekeskkonnas)	10

4. Koolituse sisu ja õppekeskkonna kirjeldus ning lõpetamise nõuded

Õppe sisu ja õppekeskkonna kirjeldus. *Tuua peamised teemad ja alateemad sh eristada auditoorne ja praktiline osa. Esitada õppekeskkonna lühikirjeldus, mis on õpiväljundite saavutamiseks olemas. Loetleda kursuse kohustuslikud õppematerjalid (nt õpikud vmt) kui need on olemas. Kui õppijalt nõutakse mingeid isiklikke õppevahendeid, tuua ka need välja.*

Auditoorne osa (16 akadeemilist tundi):

1. **Puudega lapse erivajadused ja individuaalse toe pakkumine (4 tundi)**
  - Erivajadustega laste eripärade mõistmine ja nendele vastava toe pakkumine hariduskeskkonnas.
2. **Kaasava hariduse põhimõtted ja nende rakendamine alushariduses (4 tundi)**
  - Kaasava hariduse eesmärgid, põhimõtted ja rakendamine haridusasutustes.
3. **Koostöö õpetajate, tugispetsialistide ja lapsevanematega (4 tundi)**
  - Kuidas tugiisikuna teha koostööd haridussüsteemi erinevate osapooltega, et toetada lapse arengut.
4. **Laste sotsiaalne ja emotsionaalne areng (2 tundi)**
  - Laste sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste toetamine igapäevategevustes.
5. **Turvalisuse ja heaolu tagamine (2 tundi)**
  - Puudega laste turvalisuse ja heaolu tagamine koolikeskkonnas ja igapäevastes tegevustes.

Praktiline osa (10 akadeemilist tundi):

1. **Individuaalse ja rühmapõhise toe pakkumine simulatsioonides (5 tundi)**

- Praktilised harjutused ja juhtumipõhised simulatsioonid, kus õppijad saavad juhendada ja toetada puudega lapsi.
- 2. **Koostöö praktika meeskonnatöös (3 tundi)**
  - Praktilised harjutused, mis keskenduvad koostööle õpetajate ja tugispetsialistidega.
- 3. **Turvalisuse ja heaolu tagamise praktilised harjutused (2 tundi)**
  - Praktilised ülesanded turvalisuse tagamiseks ja probleemolukordade lahendamiseks hariduskeskkonnas.

Õppekeskkonna kirjeldus

Õppekeskkond on loodud toetama nii teoreetilist kui ka praktilist õpet. Koolitus viiakse läbi kaasaegses klassiruumis, kus on olemas:

- **Teoreetiliste loengute ruum:** Arvutid, projektor ja õppematerjalid teoreetilisteks aruteludeks ja õppetundideks.
- **Simulatsiooniruum:** Kasutatakse harjutusteks, kus õppijad saavad praktiseerida puudega laste juhendamist ja koostööd meeskonnas.
- **Õppevahendid:** Kohandatud õppe- ja tugivahendid, mis on vajalikud praktiliste ülesannete ja simulatsioonide läbiviimiseks.

Kohustuslikud õppematerjalid:

1. **Õppematerjalid puudega laste toetamisest:** Teoreetilised materjalid ja juhendid kaasava hariduse ja erivajadustega laste toetamise kohta.
2. **Koostöö juhendid:** Materjalid, mis keskenduvad tõhusa koostöö arendamisele õpetajate, tugispetsialistide ja lapsevanematega.
3. **Simulatsioonide töölehed:** Praktilised ülesanded ja harjutused, mis toetavad juhtumipõhist õppimist.

Nõuded õppe lõpetamiseks, sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid. *Nõutud on vähemalt 70% kontakttundides osalemine. Kirjeldada, kuidas hinnatakse õpiväljundite saavutamist.*

Õppe lõpetamise nõuded:

1. **Osalemine vähemalt 70% kontakttundides:**
Õppija peab osalema vähemalt 70% auditoorsetes ja praktilistes tundides, et omandada vajalikud teadmised ja oskused.
2. **Teoreetiliste ja praktiliste ülesannete edukas sooritamine:**
Õppija peab edukalt sooritama nii teoreetilised testid kui ka praktilised harjutused ja simulatsioonid, mis tõendavad õpiväljundite saavutamist.

Hindamismeetodid:

1. **Praktilised simulatsioonid ja ülesanded:**

- Õppijad osalevad **juhtumipõhistes simulatsioonides**, kus nad rakendavad õpitud teadmisi ja oskusi, toetades puudega last hariduskeskkonnas.
  - Simulatsioonide käigus hinnatakse õppija võimet luua **turvaline ja toetav õpikeskkond** ning rakendada kaasava hariduse põhimõtteid puudega laste juhendamisel.
2. **Teoreetiline test:**
- Õppija läbib teoreetilise testi, mis katab **puudega laste erivajadusi**, kaasava hariduse põhimõtteid, tugiisiku rolli ning koostöö oskusi õpetajate ja tugispetsialistidega.
  - Testi käigus kontrollitakse õppija arusaama tugiisiku tööks vajalikest põhimõtetest ja parimatest praktikatest.
3. **Koostöö ja suhtlemisoskuste hindamine:**
- **Meeskonnatööd ja suhtlemisoskusi** hinnatakse praktiliste ülesannete ja simulatsioonide käigus, kus õppijad teevad koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.
  - Hinnatakse õppija oskust lahendada probleeme ja pakkuda tuge puudega lapsele ning tema perele.

Hindamiskriteeriumid:

1. **Praktilised ülesanded ja simulatsioonid:**
- Õppija peab tõendama, et suudab **kohandada õppetegevusi vastavalt puudega lapse individuaalsetele vajadustele** ja pakkuda asjakohast tuge igapäevategevustes.
  - Hinnatakse õppija oskust **luua turvaline ja toetav keskkond** puudega lapsele, toetades tema sotsiaalset ja emotsionaalset arengut.
2. **Teoreetiline osa:**
- Õppija peab teoreetilises testis saavutama vähemalt **60% õigeid vastuseid**, et näidata oma teadmiste piisavust kaasava hariduse põhimõtete ja puudega laste toetamise kohta.
3. **Koostöövõime ja suhtlemisoskused:**
- Õppija suudab näidata tõhusaid **meeskonnatööoskusi**, tehes koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega lapse arengu toetamiseks.
  - Hinnatakse õppija võimet suhelda lapsevanematega ja pakkuda emotsionaalset tuge lapsele ja tema perele.

Lõputulemus:

- **Hindamine on mitmeeristav:** tulemused hinnatakse hindegaga **A (arvestatud)** või **MA (mittearvestatud)**.
- **Tunnistus** väljastatakse õppijale, kes on osalenud vähemalt 70% kontakttundides ja saavutanud kõik õpiväljundid.
- **Tõend** väljastatakse juhul, kui õppija on osalenud vähemalt 70% kontakttundides, kuid ei ole saavutanud kõiki õpiväljundeid.

5. Koolitaja andmed

Koolitaja andmed. *Tuua ära koolitaja(te) ees- ja perenimi ning kursuse läbiviimiseks vajalikku kompetentsust näitav kvalifikatsioon või vastav õpi- või töökogemuse kirjeldus.*

Koolitust viib läbi kogunud spetsialist, kellel on:

- **Erialane kõrgharidus hariduse, sotsiaaltöö või eripedagoogika valdkonnas.**
- Vähemalt **3-aastane kogemus** tugiisiku või õpetaja abina töötamisel puudega lastega haridusasutustes.
- **Praktiline töökogemus kaasava hariduse valdkonnas**, mis hõlmab koostööd õpetajate, lapsevanemate ja spetsialistidega lapse arengu toetamisel.
- Koolitajal on oskused arendada õppijate praktilisi tugiisiku pädevusi, pakkudes samal ajal tuge emotsionaalse ja sotsiaalse toega seotud küsimustes.

Koolitaja kogemus ja kvalifikatsioon tagavad, et õppijad saavad põhjaliku ja praktilise ettevalmistuse tugiisikuna töötamiseks puudega lastega.

Kaidi Loos

Kaidi.loos@vkok.ee

Õpetaja / täiendkoolituse spetsialist